

OVAL-Info

VA- Ledningsnett - Mars 2010 - www.ovalinfo.no

”

STAMSUND VANNVERK: BEST I NORGE!

Stamsund kommunale vannverk i Vestvågøy kommune i Lofoten i Nordland var i 2008 (siste innrapporterte driftsår for landets vannverk) det vannverk som kunne rapportere landets høyeste fornyelse av vannettet: hele 6,37% av nettet ble fornyet! I et land med dårlig vedlikehold og fornyelse av vann- og avløpsnettene, er dette et tall som lar seg høre, og OVAL gratulerer med innsatsen!

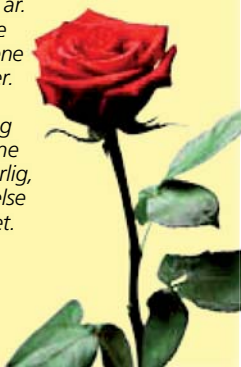
Utskiftning og vedlikehold av vann- og avløpsnett er ikke et område som har hatt nødvendig prioritet her i landet gjennom mange år, og resultatene ser vi daglig: Store lekkasjer, overvann som overbelaster renseanleggene slik at kloakken går i overløp til elver og sjøer og fører til oversvømmelser og innsig av kloakk til drikkevannsrørene...

Ekstra ille er det blitt etter at ekstremværet har blitt en realitet med voldsomme nedbørmengder over kort tid. Avløpsnettene burde oppgraderes for å kunne håndtere slike belastninger, men aller først må vi sørge for å holde i stand og utbedre de ledningsnettene vi har i dag!

Vi gratulerer Stamsund med innsatsen i 2008 – roser er avsendt!

Kriterier: OVAL kårer hvert år Norges beste kommunale vannverk ut fra den fornyelse av vannettet som har funnet sted siste innrapporterte år. Vannverket må være kommunalt og betjene minst 1000 personer.

Kåringen baserer seg på de offisielle tallene som fremkommer årlig, med ett års forsinkelse i Vannverksregisteret.

De dårligste kommunene straffes med dyrere forsikring

VI MÅ SAMARBEIDE FOR BEDRE VA-NETT

”Kommunene er for oss akkurat som andre kunder: Vi må beregne risiko og kostnader for en forsikring ut i fra skadestatistikken. Får vi ikke regnestykket til å gå opp, må vi justere forsikringspremien og betingelsene for forsikringsavtalen. Nå registrerer vi at skadekostnadene for kommunene for vannskader utvikler seg negativt. Da må vi se nøyer på kostnadene. Vi driver forretning og vi kan ikke betale det offentliges kostnader.

Vi kan skademessig tåle noen dårlige år innimellom. Det fordrer imidlertid at de fleste årene går bra. Hvis ikke, har vi ikke overskudd til å ta de dårlige årene. Når det blir frekvens på skadene, må vi se nærmere på hva som skjer. Forsikring skal ikke dekke skader det er frekvens på. De skadene som skjer kan da ikke kalles ”plutselige og uforutsette” og da kan vi ikke dekke dem ved forsikring. For oss kan det se ut til at det er manglende fornyelse og vedlikehold av vann- og avløpsnett som fører til kraftig økning av vannskadene her i landet.”

Stein Uhnger er fagsjef for ansvarsforsikring i Gjensidige og følger nøye med på vannskadeutviklingen her i landet. Han ser tydelig at klimændringene – med ekstremt vær og ekstreme nedbørmengder – kan synes i overkant av hva dagens offentlig vann- og avløpsnett kan håndtere.

- For mange kommuner har vi allerede måttet øke forsikringskostnadene, og det vil bli mer av det i tiden fremover. For innbyggerne betyr det økte offentlige kostnader... som de til syvende

og sist må betale. Regningen havner jo til sist hos deg og meg.

- Mange av våre medlemmer erfarer akkurat det samme som Gjensidige, sier Andreas Pihl som er seksjonsdirektør i Skadeteknisk seksjon i Finansnæringsens Fellesorganisasjon FNO (tidligere FNH). Han holder regnskap over vannskadekostnadene og registrerer 2009 som et nytt rekordår:

- Ved målingen for 2008 utgjorde vannskadene 2,5 milliarder kroner i skadeutbetalinger. For 2009 ser det ut til at dette tallet havner rundt 2,8 milliarder. Det er en økning på 10 %. Vi kan ikke bare sitte og registrere tallene – vi må få i gang tiltak som monner. Svaret på problemene er ikke bare å innføre sanksjoner mot de dårligste kommunene i form av dyrere forsikring.

Vi må komme i dialog med de mange aktørene – kommunenes politikere og fagfolk, vann- og avløpsbransjen og andre som kan påvirke utviklingen i positiv retning, for dette kan ikke bare fortsette.

2009 blir et nytt rekordår med nær 2,8 milliarder kroner i utbetalinger for vannskader.

Fakta om VA-nettet – Tilgjengelige data pr. august 2008

Kommunalt spillvannsførende avløpsnett er på 34 300 km. Medregnet offentlige overvannsledninger er lengden offentlige avløpsledninger ca. 50 000 km. Kommunalt vannnett er på ca. 43 000 km. Vannverkene leverer 480 liter per person og døgn. Forbruk i husholdningene er ca. 197 liter per person og døgn. Lekkasjer i vannnettene er også ca. 200 liter per døgn. Fornyselsen av avløpsnett per år av total lengde har minket fra 0,56 % til 0,45 % i løpet av to år. Fornyselsen av vannettet er nå 0,60 % mot året før 0,69 % per år, men ca. 1/3 av vannettet ligger i vannverk som praktisk talt ikke har noen fornyelse.

RIFs rapport om "RIKETS TILSTAND":

NORGES AVLØPS- ANLEGG HAR TRUET FUNKSJONALITET OG TRENGER UMIDDELBAR INNSATS

Under Byggedagene 10. og 11. mars fremla RIF sin årlige omfattende Rapport om Rikets Tilstand når det gjelder infra-struktur og bygg i Norge.

RIF, Rådgivende Ingeniørers Forening, er en bransjeorganisasjon for kvalifiserte rådgiverfirmaer i Norge. RIF består av 280 medlemsfirmaer med direkte tjenester innen juridisk bistand, forsikringer, personalforvaltning, bransjeprosjoner og faglig utvikling.

I sin rapport la RIF i år spesiell vekt på landets vann- og avløpsanlegg som er en sentral del av Norges infrastruktur. Hovedbudskapet fra RIF er at det står dårlig til innenfor disse områdene og spesielt er det kritisk innenfor avløpsanlegg som har fått karakteren 2 på en skala fra 1 til 10 der 10 er best. Rapporten karakteriserer avløpsanleggene til å være i generelt dårlig forfatning med truet funksjonalitet, og hevder at det nå kreves umiddelbar innsats for at funksjonaliteten ikke skal bli enda verre.

Vannforsyningsanleggene har fått karakteren 3 og betegnes som akseptable, men ikke av god standard. Det må gjennomføres løpende vedlikehold for å opprettholde driften av disse anleggene, og fremtidige investeringer er nødvendig.

Vannforsyningsanleggene har tendens uendret (som i dag), mens avløpsanleggene har fått negativ tendens. Begge områdene har fått angitt negativ utvikling i vedlikeholdsinvesteringer

inger frem mot 2020. Det betyr at tilstanden vil forverres dersom det ikke iverksettes betydelige tiltak i denne perioden. Det er helt klart at det nå må tas et skift i investeringsnivået for å få anleggene opp på et akseptabelt nivå og også i årlige investeringer for å møte fremtiden, mener RIF. Rapporten bygger på eksisterende datagrunnlag og er kvalitetssikret av NTNU.

Rapporten peker på at de viktigste områdene det må satses på innen vannforsyningsanlegg er:

- Oppgradering og fornyelse av ledningsanlegg.
- Oppgradering av vannforsynings- og behandlingsanlegg både med hensyn på tilfredstillende av krav i drikkevannsforskriften og klimautfordringer (økt fare for flom og skred).
- Utdanning og rekruttering av VA-personell
- FoU-bevilgninger må økes betraktelig i fremtiden.

Innen avløpsanlegg må innsatsen spesielt rettes mot:

- Økt ledningsfornyelse både som erstatning for dårlig eksisterende nett og for økt kapasitet for klimændringer.
- Utbygging av renseanlegg i hht kravene i forurensningsforskriften.
- Tilpasninger til EUs rammedirektiv mht krav om renseseffekt og kildekontroll.
- Utdanning og rekruttering av VA-personell.

MEF-
UNDERSØKELSE AV
VANNVERKSREGISTERET:

**Bare 0,66% av
vannlednings-
nettet fornyes årlig!**

Maskinentreprenørenes forening (MEF) har laget en databehandling av lekkasjetall og fornying av nettet slik dette er rapportert inn fra vannverkene til Vannverksarkivet for 2008.

Vår grafikk viser vannverkene egne oppgitte lekkasjetall i gjennomsnitt for hvert fylke. Man ser at lekkasjen varierer meget fra Finnmarks 47 % til Oslo 22 %. Oppland, Telemark og Buskerud ligger også høyt på lekkasjestatistikken. Basert på en samlet vurdering for hele Norge, er det trolig at mange vannverk undervurderer sine egne lekkasjetall.

Fornyelsen av ledningsnettet varierer fra år til år. Regnet som glidende gjennomsnitt for perioden 2006-2008, er fornyelsesgraden 0,66 prosent per år for vannettet.

MEF-undersøkelsen viser at nesten 1000 av cirka 1600 vannverk ikke har iverksatt tiltak for å bedre situasjonen i 2008. I løpet av de siste åtte årene er det mer enn 300 vannverk som ikke har skiftet ut noen deler av nettet.

